رونمایی از سامانه تعاملی تامین مالی فرابورس

سامانه تعاملی تامین مالی فرابورس با هدف شناسایی و مقایسه ابزارهای تامین مالی در دسترس متقاضیان رونمایی شد.فرابورس ایران در راستای اجرای نقشه راه تحول دیجیتال،از «سامانه تعاملی تامین‌مالی فرابورس» رونمایی کرد؛ سامانه‌ای که امکان شناسایی، مقایسه و انتخاب ابزارهای متناسب با نیاز مالی متقاضیان را فراهم می‌کند.براساس اعلام مدیریت ارتباطات فرابورس ایران، تنوع بازارها و ابزارهای تامین مالی در فرابورس، نیاز به بستری برای تسهیل فرآیند شناخت و تصمیم‌گیری متقاضیان را افزایش داده و طراحی این سامانه نیز با همین هدف انجام شده است. این سامانه با رویکردی تعاملی، اطلاعات کلیدی هر یک از ابزارهای تامین مالی را به‌صورت شفاف و گام‌به‌گام در اختیار متقاضیان قرار می‌دهد تا بتوانند متناسب با نیاز و شرایط خود، گزینه‌های موجود را بررسی و مقایسه کنند. متقاضیان تامین مالی، نهادهای مالی و سایر علاقه‌مندان می‌توانند از طریق نشانی listing.ifb.ir به این سامانه دسترسی پیدا کنند. همچنین امکان ورود به سامانه از طریق وب‌سایت رسمی فرابورس ایران به نشانی ifb.ir فراهم شده است.

افزایش دامنه نوسان صندوق‌های اهرمی از شنبه

معاون عملیات بازار فرابورس ایران در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: دامنه نوسان روزانه قیمت واحدهای سرمایه‌گذاری قابل معامله صندوق‌های سرمایه‌گذاری اهرمی در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس ایران، از روز شنبه ۱۶ آبان‌ماه ۱۴۰۵ به مثبت و منفی ۶ درصد تغییر خواهد کرد. بر این اساس، دامنه نوسان قیمت واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های اهرمی از تاریخ اعلام‌شده با محدوده مثبت و منفی ۶ درصد اعمال می‌شود.

سهام کدام شرکت‌ها به پذیره‌نویسی عمومی رسید؟

نبض بورس | طبق اطلاعیه‌های منتشرشده، چهار شرکت بورسی با انتشار آگهی پذیره‌نویسی عمومی، تعداد سهام باقیمانده از افزایش سرمایه خود را برای خرید عموم عرضه کرده‌اند. طبق اطلاعیه‌های منتشرشده، چهار شرکت بورسی شامل کمرجان، تفارس، شصفها و فجهان با انتشار آگهی پذیره‌نویسی عمومی، تعداد سهام باقی‌مانده از افزایش سرمایه خود را برای خرید عموم عرضه کرده‌اند. مهلت پذیره‌نویسی این شرکت‌ها از ۱۰ تا ۲۷ آبان‌ماه تعیین شده است. شرکت بازرگانی و تولیدی مرجانکار با نماد کمرجان، پس از پایان مهلت استفاده از حق تقدم سهامداران فعلی، آگهی پذیره‌نویسی عمومی سهام باقیمانده از افزایش سرمایه را منتشر کرد. بر اساس تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۲۳ تیر ۱۴۰۵، سرمایه شرکت از یک هزار و ۱۰۰ میلیارد ریال به یک هزار و ۹۰۰ میلیارد ریال افزایش یافته است. از مجموع سهام جدید، ۶۴۷ میلیون و ۴۱۰ هزار و ۷۸۸ سهم از طریق حق تقدم مورد استفاده سهامداران فعلی قرار گرفته و تعداد ۱۵۲ میلیون و ۵۸۹ هزار و ۲۱۲ سهم یک‌هزار ریالی برای پذیره‌نویسی عمومی عرضه شده است. مهلت پذیره‌نویسی کمرجان از ۱۰ تا ۲۴ آبان ۱۴۰۵ تعیین شده است. شرکت تامین سرمایه خلیج فارس با نماد تفارس نیز آگهی پذیره‌نویسی عمومی سهام باقیمانده از افزایش سرمایه خود را منتشر کرد. بر اساس تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۱ شهریور ۱۴۰۵، سرمایه این شرکت از ۱۵ هزار میلیارد ریال به ۳۰ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. پس از استفاده سهامداران فعلی از ۱۴ میلیارد و ۳۵۱ میلیون و ۴۲۰ هزار و ۷۸۷ سهم از حق تقدم، تعداد ۶۴۸ میلیون و ۵۷۹ هزار و ۲۱۳ سهم یک‌هزار ریالی برای پذیره‌نویسی عمومی عرضه می‌شود. مهلت پذیره‌نویسی تفارس از ۱۱ تا ۲۵ آبان ۱۴۰۵ اعلام شده است. سهام باقیمانده شصفها برای پذیره‌نویسی عمومی عرضه شد. شرکت پتروشیمی اصفهان با نماد شصفها نیز در فهرست شرکت‌هایی قرار گرفت که آگهی پذیره‌نویسی عمومی منتشر کرده‌اند. براساس تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ اول تیر ۱۴۰۵، سرمایه شرکت از ۳۰۰ میلیارد ریال به ۱۵ هزار و ۳۰۰ میلیارد ریال افزایش یافته است. از مجموع سهام جدید، ۱۳ میلیارد و ۷۴۷ میلیون و ۴۲۱ هزار و ۳۳۰ سهم از طریق حق تقدم مورد استفاده سهامداران قرار گرفته و تعداد یک میلیارد و ۲۵۲ میلیون و ۵۷۸ هزار و ۶۷۰ سهم یک‌هزار ریالی برای پذیره‌نویسی عمومی عرضه شده است. مهلت پذیره‌نویسی شصفها از ۱۳ تا ۲۷ آبان ۱۴۰۵ تعیین شده است. پذیره‌نویسی عمومی فجهان تا ۲۶ آبان ادامه دارد. شرکت جهان فولاد سیرجان با نماد فجهان نیز آگهی پذیره‌نویسی عمومی سهام باقیمانده از افزایش سرمایه را منتشر کرد. بر اساس تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۷ تیر ۱۴۰۵ و صورت جلسه هیات مدیره مورخ ۱۸ مرداد ۱۴۰۵، سرمایه شرکت از ۱۶۳ هزار میلیارد ریال به ۱۷۰ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. پس از استفاده سهامداران از ۶ میلیارد و ۵۶۳ میلیون و ۶۴۲ هزار و ۶۹ سهم حق تقدم، تعداد ۴۳۶ میلیون و ۳۵۷ هزار و ۹۳۱ سهم یک‌هزار ریالی برای پذیره‌نویسی عمومی عرضه می‌شود. مهلت پذیره‌نویسی فجهان از ۱۲ تا ۲۶ آبان ۱۴۰۵ اعلام شده است. پذیره‌نویسی عمومی مربوط به سهامی است که پس از پایان مهلت استفاده از حق تقدم، توسط سهامداران فعلی خریداری نشده‌اند. علاقه‌مندان برای اطلاع از شرایط و نحوه مشارکت باید جزییات اطلاعیه رسمی هر شرکت را بررسی کنند.

سهامدار عمده انبوه‌ساز فرابورسی تغییر کرد

شرکت سرمایه‌گذاری ساختمانی اعتماد گستر از تغییر سهامدار عمده با عرضه بلوک تجمیعی و واگذاری ۴۶.۸۱ درصد سهام و احراز قطعی شدن معامله خبر داد. بر اساس این گزارش، «ثعتما» با اشاره به اطلاعیه ۲۲ مهر در خصوص عرضه بلوک ۴۶.۸۱ درصدی شرکت سرمایه‌گذاری ساختمانی اعتماد گستر توسط شرکت طرح و ساخت عامر مستقل و ارسطو حسامی (دو سهامدار حقوقی و حقیقی)، اعلام کرد: این بلوک ۱۰ آبان با قیمت پایه ۵۲۰۰ تومان برای هر سهم و ارزش ۳۴۴.۳ میلیارد تومان مورد معامله قرار گرفت و پس از احراز شرایط، معامله قطعی شد. خریدار این سهام شرکت مدیریت اموال و ابنیه سامان بوده که پیش از این ۲.۰۱۳ درصد سهام این شرکت را در اختیار داشت و با اضافه شدن سهام خریداری شده در این معامله مجموع سهام این شرکت به بیش از ۶۹ میلیون سهم معادل ۴۸.۸ درصد افزایش یافت و به عنوان سهامدار عمده (کنترلی) شناخته شد.

روزهای متفاوت بازارهای سهامی جهان

رشد بورس‌ها در روز افت سهام فناوری

بازارهای سهام جهان در معاملات اخیر تحت تاثیر مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی و سیاسی، روزهای متفاوتی را پشت سر گذاشتند. نگرانی از کاهش سودآوری سرمایه‌گذاری‌های سنگین در حوزه هوش مصنوعی، افت سهام شرکت‌های فناوری، ابهام‌های سیاسی پیرامون انتخابات میان‌دوره‌ای امریکا و تحولات خاورمیانه، از مهم‌ترین عواملی بودند که رفتار سرمایه‌گذاران را تحت تاثیر قرار دادند. در مقابل، بورس تهران روز سه‌شنبه برخلاف فضای نوسانی حاکم بر بسیاری از بازارهای جهانی، با افزایش قابل توجه تقاضا مواجه شد و شاخص‌های اصلی آن رشد چشمگیری را ثبت کردند. معاملات بورس تهران در روز سه‌شنبه با برتری محسوس خریداران آغاز شد. بررسی سفارش‌های ثبت‌شده در مرحله پیش‌گشایش نشان می‌داد تقاضای قابل توجهی در انتظار آغاز معاملات است. با شروع داد‌وستدها نیز فضای عمومی بازار به سرعت تغییر کرد و بخش گسترده‌ای از نمادها در محدوده مثبت قرار گرفتند. در این میان، صندوق‌های اهرمی نیز به‌صورت یکپارچه با صف خرید مواجه شدند؛ موضوعی که از افزایش تمایل معامله‌گران به پذیرش ریسک و بازگشت نسبی اعتماد به بازار سهام حکایت داشت. قدرت تقاضا در ادامه معاملات نیز حفظ شد و ارزش صف‌های خرید در نیمه بازار به حدود ۱۹ همت رسید. در پایان داد‌وستدها نیز حدود ۸۵ تا ۸۶ درصد نمادهای بازار در محدوده مثبت قرار داشتند. این موضوع نشان می‌دهد صعود بورس تهران صرفا به رشد چند شرکت بزرگ و شاخص‌ساز محدود نبوده و بخش قابل توجهی از نمادها در این روند صعودی مشارکت داشته‌اند.

رشد ۱۷۵ هزار واحدی شاخص کل بورس

شاخص کل بورس تهران در معاملات روز سه‌شنبه با افزایش ۱۷۵ هزار و ۱۷۹ واحدی، معادل ۲.۲۹ درصد رشد کرد و در ارتفاع ۷ میلیون و ۸۲۴ هزار و ۵۸۵ واحد قرار گرفت. شاخص کل هم‌وزن نیز همسو با نماگر اصلی بازار حرکت کرد و با افزایش ۳۹ هزار و ۲۸۳ واحدی، معادل ۱.۸۱ درصد رشد، به سطح ۲ میلیون و ۲۱۴ هزار و ۸۲۹ واحد رسید. افزایش هم‌زمان شاخص کل و هم‌وزن در کنار گستردگی نمادهای مثبت نشان می‌دهد جریان تقاضا در معاملات این روز از دامنه مناسبی برخوردار بوده است. البته رشد بیشتر شاخص کل نسبت به شاخص هم‌وزن بیانگر آن است که شرکت‌های بزرگ بازار نیز سهم مهمی در صعود بورس داشته‌اند. در بخش معاملات سهام، حق تقدم‌ها و صندوق‌های سهامی، حدود ۴۳ میلیارد سهم به ارزش ۲۸ هزار و ۷۰۳ میلیارد تومان داد‌وستد شد. سرانه خرید حقیقی‌ها ۷۸ میلیون تومان و سرانه فروش آنها ۸۰ میلیون تومان بود که قدرت خرید منفی ۱.۰۲ را نشان می‌داد. بنابراین با وجود ورود قابل توجه نقدینگی به بازار، نسبت سرانه خرید و فروش همچنان از برتری اندک فروشندگان در این بخش حکایت داشت. با این حال، ورود ۴ هزار و ۵۴۹ میلیارد تومان پول حقیقی به سهام، حق تقدم‌ها و صندوق‌های سهامی از مهم‌ترین اتفاقات معاملات روز سه‌شنبه بود. همراهی ورود نقدینگی با رشد شاخص‌ها و افزایش تعداد نمادهای مثبت، تصویر متفاوتی از وضعیت تقاضا در بازار ارایه کرد. در کنار متغیرهای معاملاتی، اخبار مثبت منتشرشده درباره تحولات دیپلماتیک نیز در بهبود فضای روانی بازار بی‌تاثیر نبودند. به نظر می‌رسد بخشی از معامله‌گران با امید به کاهش تنش‌های سیاسی و روشن‌تر شدن چشم‌انداز تحولات منطقه‌ای، تمایل بیشتری به خرید سهام پیدا کرده‌اند. با این حال، هنوز تحول قطعی یا توافق مشخصی اعلام نشده است و نمی‌توان صعود اخیر بورس را به معنای پایان ریسک‌های سیاسی و اقتصادی تلقی کرد.

افت سهام فناوری در بازارهای امریکا

در سوی دیگر، بازارهای سهام امریکا با فشار فروش در بخش فناوری مواجه شدند. معاملات آتی شاخص‌های اصلی این کشور در آغاز روز سه‌شنبه عمدتا روندی منفی داشتند؛ به‌طوری که قراردادهای آتی داوجونز ۰.۴۶ درصد کاهش یافت و معاملات آتی S&P ۵۰۰ نیز افت ۰.۱۴ درصدی را تجربه کرد. معاملات آتی نزدک ۱۰۰ نیز تحت تاثیر فشار فروش در سهام فناوری در محدوده منفی قرار گرفت. این وضعیت در ادامه معاملات روز دوشنبه نیز قابل مشاهده بود. شاخص نزدک کامپوزیت که سهم بالایی از شرکت‌های فناوری دارد، ۱.۰۷ درصد افت کرد و شاخص S&P ۵۰۰ نیز با کاهش ۰.۵۱ درصدی مواجه شد. در مقابل، شاخص صنعتی داوجونز برخلاف دو نماگر دیگر، حدود ۲۱۴ واحد معادل ۰.۴۱ درصد افزایش یافت. یکی از مهم‌ترین عوامل فشار بر سهام فناوری، نگرانی سرمایه‌گذاران از چشم‌انداز سودآوری سرمایه‌گذاری‌های گسترده در حوزه هوش مصنوعی بود. در این میان، تحولات مربوط به شرکت‌های Marvell Technology، Lumentum و Oracle توجه فعالان بازار را به خود جلب کرد. شرکت Marvell Technology اعلام کرد قصد دارد شرکت Lumentum را از طریق مبادله سهام و در معامله‌ای با ارزش سازمانی حدود ۱۱۵ میلیارد دلار خریداری کند. انتشار این خبر با واکنش منفی بازار همراه شد و سهام Marvell حدود ۱۲.۷۲ درصد و سهام Lumentum حدود ۱۸.۵۹ درصد کاهش یافتند. در همین حال، سهام Oracle نیز پس از اعلام برنامه این شرکت برای انتشار ۱۰ میلیارد دلار سهام عادی و ۱۰ میلیارد دلار اوراق قرضه با هدف تامین مالی سرمایه‌گذاری‌های مرتبط با هوش مصنوعی، با افت قابل توجهی مواجه شد. ارزش سهام این شرکت در جریان معاملات حدود ۸.۷۶ درصد کاهش یافت.

این تحولات نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران علاوه بر توجه به ظرفیت رشد هوش مصنوعی، نسبت به هزینه‌های سنگین توسعه زیرساخت‌های این فناوری و زمان موردنیاز برای تبدیل سرمایه‌گذاری‌ها به سودآوری پایدار حساس‌تر شده‌اند.

انتخابات امریکا در کانون توجه سرمایه‌گذاران

در کنار تحولات شرکت‌های فناوری، انتخابات میان‌دوره‌ای امریکا نیز یکی از عوامل مهم اثرگذار بر رفتار معامله‌گران بود. پیش‌بینی‌های بازار حاکی از آن بود که احتمال تصاحب سنا توسط دموکرات‌ها به حدود ۷۵ درصد رسیده است. بر اساس ارزیابی‌های مطرح‌شده از سوی JPMorgan پیروزی دموکرات‌ها در هر دو مجلس نمایندگان و سنا می‌تواند زمینه‌ساز فشار فروش در سهام شرکت‌های فعال در حوزه هوش مصنوعی شود. دلیل این نگرانی آن است که تغییر ترکیب سیاسی کنگره می‌تواند بر سیاستگذاری‌ها، نظارت‌های دولتی و روند فعالیت صنایع مختلف، از جمله دفاع، هوش مصنوعی و مراقبت‌های بهداشتی تاثیر بگذارد. رایان دتریک، استراتژیست ارشد بازار در گروه Carson، معتقد است نگرانی‌های پیش از انتخابات می‌تواند پس از مشخص شدن نتایج تا حدودی کاهش یابد. به اعتقاد او، عبور از فضای ابهام سیاسی ممکن است احساس آرامش بیشتری به بازارها منتقل کند و زمینه بهبود عملکرد آنها را فراهم آورد. با این حال، نتیجه انتخابات نیز می‌تواند بر رفتار سرمایه‌گذاران تاثیرگذار باشد. پیروزی قاطع یکی از دو حزب و شکل‌گیری موج سیاسی گسترده، ممکن است به افزایش نگرانی درباره تمرکز قدرت و تغییرات احتمالی در سیاست‌های اقتصادی و هزینه کرد دولت منجر شود. از سوی دیگر، سه‌شنبه روز مهمی از نظر انتشار گزارش‌های مالی شرکت‌های امریکایی بود. شرکت‌هایی مانند Pfizer، Eaton، Shopify و Marathon Petroleum قرار بود پیش از آغاز معاملات گزارش‌های خود را منتشر کنند. همچنین انتظار می‌رفت AMD و Super Micro Computer در ادامه روز نتایج مالی خود را اعلام کنند. در بخش داده‌های اقتصادی نیز انتشار گزارش فرصت‌های شغلی و جابه‌جایی نیروی کار امریکا (JOLTS) برای ماه سپتامبر و آمار سفارش‌های کارخانه‌ای مورد توجه معامله‌گران قرار داشت.

نگرانی از تورم و احتمال افزایش نرخ بهره

داده‌های اقتصادی منتشرشده در امریکا نیز بر انتظارات بازار از سیاست پولی فدرال رزرو تاثیر گذاشته است. بر اساس آمار منتشرشده، شاخص مدیران خرید بخش تولید موسسه مدیریت عرضه (ISM) در ماه اکتبر به ۵۵.۵ رسید که از تقویت فعالیت در این بخش حکایت داشت. تداوم فعالیت اقتصادی قدرتمند در امریکا، در کنار نگرانی‌ها درباره ماندگاری فشارهای تورمی، انتظارات برای تغییر سیاست پولی فدرال رزرو را تحت تاثیر قرار داده است. برآوردهای بازار پول نشان می‌داد احتمال افزایش نرخ بهره در ماه دسامبر به حدود ۷۵ درصد رسیده است. در همین راستا، سرمایه‌گذاران توجه ویژه‌ای به داده‌های بازار کار امریکا، به‌خصوص گزارش اشتغال بخش غیرکشاورزی که قرار بود روز جمعه منتشر شود، داشتند. اظهارات میشل بومن، معاون رییس فدرال رزرو، نیز از دیگر موضوعاتی بود که می‌توانست بر انتظارات بازار اثر بگذارد.

بازارهای آسیایی زیر فشار شرکت‌های فناوری

بازارهای سهام آسیا نیز در معاملات روز سه‌شنبه عمدتا با افت مواجه شدند. کاهش ارزش سهام شرکت‌های فناوری و نیمه‌هادی در کره جنوبی و تایوان از مهم‌ترین عوامل فشار بر شاخص‌های منطقه بود. شاخص کوسپی کره جنوبی با افت ۳.۵۹ درصدی به سطح ۵ هزار و ۶۴۸.۷۹ واحد رسید. شاخص وزنی تایوان نیز کاهش ۳.۵۹ درصدی را ثبت کرد و در سطح ۴۳ هزار و ۳۰۷.۵۴ واحد قرار گرفت. شاخص CSI ۳۰۰ چین نیز ۰.۲ درصد کاهش یافت و به ۴ هزار و ۸.۸۷ واحد رسید. در بازار کره جنوبی، سهام شرکت‌های بزرگ فناوری از جمله SK Hynix، LG Electronics و Samsung Electronics به ترتیب ۶.۶ درصد، ۶ درصد و ۴.۵ درصد افت کردند. این کاهش‌ها نشان می‌دهد نگرانی‌های مربوط به چشم‌انداز صنعت نیمه‌هادی و هزینه‌های سرمایه‌گذاری در فناوری، به بازارهای آسیایی نیز سرایت کرده است. در مقابل، شاخص S&P/ASX ۲۰۰ استرالیا با رشد ۰.۳۴ درصدی به ۸ هزار و ۸۸۶.۸ واحد رسید. شاخص هنگ‌سنگ هنگ کنگ نیز در ساعات پایانی معاملات افزایش ۰.۳۷ درصدی را تجربه کرد. در همین حال، دولت چین از برنامه‌های حمایتی جدید برای تقویت بازار سرمایه و افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران خبر داد. بانک مرکزی این کشور اعلام کرد از طریق انجام معاملات سوآپ با موسسات مالی، بیش از ۱۵ میلیارد دلار منابع به بازار سهام تزریق خواهد کرد. همچنین گزارش‌هایی درباره بررسی تسهیل الزامات معاملات اعتباری با هدف افزایش نقدشوندگی بازار منتشر شد. با وجود این اقدامات، شاخص ترکیبی شانگهای در نزدیکی پایان معاملات سه‌شنبه ۰.۸ درصد و شاخص کوسپی ۳.۹ درصد افت کردند؛ در حالی که شاخص هنگ‌سنگ هنگ کنگ ۰.۵ درصد افزایش یافت.

خوشبینی به تحولات خاورمیانه و تغییر مسیر بازار اروپا

در بازارهای جهانی، تحولات سیاسی خاورمیانه نیز همچنان یکی از عوامل اثرگذار بر انتظارات سرمایه‌گذاران است. اظهارات دونالد ترامپ درباره مخالفت با حمله به ایران پس از انتخابات میان‌دوره‌ای و همچنین سخنان جی‌دی ونس، معاون رییس جمهور امریکا، درباره پیشرفت در گفت‌وگوهای تهران و واشنگتن، امیدواری‌هایی نسبت به کاهش تنش‌ها ایجاد کرد. ونس اعلام کرد: دولت امریکا در مذاکرات با تهران پیشرفت‌هایی داشته و کاخ سفید نسبت به دستیابی به مصالحه از مسیر گفت‌وگو خوشبین است. این تحولات باعث شد بخشی از نگرانی‌های مربوط به ریسک جنگ کاهش یابد و تمایل به پذیرش ریسک در برخی بازارها تقویت شود. در بازار اروپا نیز معاملات روز دوشنبه عمدتا مثبت بود. کاهش قیمت نفت و تعدیل نگرانی‌های تورمی در کنار امیدواری به کاهش تنش‌های خاورمیانه، به بهبود فضای معاملاتی کمک کرد. افت قیمت انرژی به نفع شرکت‌های هواپیمایی و گردشگری تمام شد. سهام Air France-KLM حدود ۴.۸ درصد، گروه IAG حدود ۳.۸ درصد و Ryanair حدود ۵ درصد افزایش یافتند. در همین روز، شاخص FTSE ۱۰۰ بریتانیا ۰.۲۹ درصد، شاخص FTSE MIB ۳۰ ایتالیا ۰.۹ درصد، شاخص DAX ۴۰ آلمان ۰.۶۳ درصد و شاخص CAC ۴۰ فرانسه ۰.۹۸ درصد رشد کردند؛ هرچند شاخص‌های اروپایی در آغاز معاملات روز سه‌شنبه با روندی نزولی مواجه شدند. در بازارهای کالایی و مالی نیز سرمایه‌گذاران تحولات سیاسی و اقتصادی را با دقت دنبال کردند. بازده اوراق خزانه‌داری ۱۰ ساله امریکا در روز سه‌شنبه در محدوده ۴.۹ درصد باقی ماند و شاخص دلار نیز بدون تغییر محسوس در سطح ۱۰۱.۸ معامله شد.

رمزگشایی از کلاف سردرگم بنزین در بورس انرژی

محمد نظیفی، مدیرعامل بورس انرژی ایران در نشستی با موضوع آینده بازار حامل‌های انرژی خصوصا بنزین با تاکید بر ضرورت بازنگری در سیاست‌های انرژی گفت: مساله بنزین را باید از منظر امنیت انرژی، شامل دسترسی مستمر به انرژی و توان پرداخت هزینه آن بررسی کرد و در این راستا استفاده از سازوکارهای بازار برای کشف قیمت، اصلاح سیاست‌های یارانه‌ای و تنوع‌بخشی به عرضه می‌تواند بخشی از چالش‌های موجود را برطرف کند. وی با بیان اینکه مساله بنزین ابعاد مختلف اجتماعی و اقتصادی دارد، اظهار کرد: پیش از تصمیم‌گیری درباره گام‌های بعدی، باید مشخص کنیم با چه مساله‌ای مواجه هستیم. اگر بنزین را ابزاری برای دسترسی به حمل‌ونقل ارزان و این دسترسی را نوعی حق در نظر بگیریم، دامنه بحث به سایر یارانه‌ها و سیاست‌های حمایتی و توزیعی در حوزه حمل‌ونقل نیز گسترش پیدا می‌کند. نظیفی با اشاره به سابقه چند ده‌ای سیاست‌های حمایتی قیمت در حوزه بنزین و سایر حامل‌های انرژی افزود: با وجود تداوم این سیاست‌ها، امروز با چالش‌های جدی مواجه هستیم که پاسخ آن را باید در مساله امنیت انرژی جست‌وجو کرد. امنیت انرژی دو رکن اصلی دارد؛ نخست، دسترسی مستمر به انرژی و دوم، امکان و توان پرداخت هزینه آن. مدیرعامل بورس انرژی ایران ادامه داد: این مساله به بنزین محدود نیست و برق، آب و گاز را نیز در بر می‌گیرد. از یک سو، ممکن است دسترسی مستمر به حامل‌های انرژی با اختلال مواجه شود؛ از سوی دیگر، توان پرداخت هزینه انرژی متناسب با درآمد و توان مالی خانوارهای متوسط جامعه اهمیت دارد. نمی‌توان برای مدت طولانی قیمت‌ها را سرکوب کرد و مانع انعکاس واقعیت‌های اقتصادی شد، زیرا ممکن است در نهایت، علاوه بر توان پرداخت، اصل دسترسی به انرژی نیز با مشکل مواجه شود.

اصلاح بازار بنزین با راهکارهای متنوع

نظیفی با تاکید بر اینکه تمام ابعاد مساله بنزین را نمی‌توان با یک راهکار واحد مدیریت کرد، گفت: استفاده از سازوکارهای بازار برای کشف قیمت، اصلاح سیاست‌های یارانه‌ای، تنوع‌بخشی به عرضه و فراهم کردن امکان انتخاب برای مصرف‌کنندگان می‌تواند بخشی از مشکلات موجود را حل کند. وی افزود: لزوما نباید تمام حدود ۱۴۰ میلیون لیتر بنزین مصرفی کشور را با یک روش مدیریت کرد. می‌توان بخش‌های مختلف این مساله را با ابزارهای متنوع مورد رسیدگی قرار داد؛ به گونه‌ای که بخشی از مصرف از طریق سازوکارهای واقعی بازار و کشف قیمت مدیریت شود و بخش دیگری از طریق اصلاح سیاست‌های یارانه‌ای مورد توجه قرار گیرد. مدیرعامل بورس انرژی ایران با اشاره به تجربه بازار برق اظهار کرد: یکی از تجربه‌های قابل استفاده، بهره‌گیری از سازوکارهای بازار برای کشف قیمت مرجع، شفافیت و ارایه خدمات تسویه پس از معاملات است. حتی در شرایطی که عرضه و تقاضا تحت تاثیر سیاست‌های حاکمیتی قرار دارند و کشف قیمت آزادانه اقتصادی به‌طور کامل اتفاق نمی‌افتد، می‌توان از زیرساخت‌ها و خدمات بازار بهره‌مند شد.

تنوع‌بخشی به عرضه و شکل‌گیری قیمت مرجع

نظیفی با اشاره به پیشنهاد بورس انرژی ایران برای عرضه بخشی از بازار بنزین با سازوکار آزاد و از طریق تابلو معاملاتی تصریح کرد: در حال حاضر، مساله بنزین را بسیار محدود و تک‌محصولی بررسی می‌کنیم؛ در حالی که بنزین ویژه یا سوپر نیز می‌تواند بخشی از راه‌حل باشد. برخی مصرف‌کنندگان با توجه به شرایط و ترجیحات خود برای کیفیت محصول و امکان انتخاب اهمیت قائلند و این موضوع صرفا به طبقات مرفه اقتصادی محدود نمی‌شود. وی درباره عرضه بنزین سوپر وارداتی با اکتان ۹۵ گفت: این اقدام به‌تنهایی مساله کلی مصرف بنزین را حل نمی‌کند، اما می‌تواند امکان انتخاب را افزایش دهد و به شکل‌گیری علامت‌های قیمتی نزدیک‌تر به واقعیت اقتصادی کمک کند. زمانی که تنها یک نوع بنزین با قیمت مشخص عرضه می‌شود، قیمت حاصل الزاما مرجع کاملا قابل اتکایی برای کل بازار نیست؛ اما وجود طیفی از قیمت‌ها می‌تواند علامت‌دهی دقیق‌تری ایجاد کند. نظیفی تاکید کرد: این اقدام در درجه نخست به مساله علامت‌دهی قیمت پاسخ می‌دهد، نه اینکه لزوما به تنهایی مصرف بنزین را به سطح مشخصی برساند. با این حال، می‌تواند زمینه اقدامات بعدی، از جمله اصلاح سیاست‌های یارانه‌ای و طبقه‌بندی بازار را فراهم کند. وی افزود: بخشی از شرکت‌های فعال در صنعت پالایش نیز در صورت فراهم شدن شرایط مناسب می‌توانند تولید خود را افزایش دهند. اگر امکان عرضه و فروش محصولات آنها از طریق سازوکارهای شفاف بازار فراهم شود، می‌توان از ظرفیت تولید داخلی بهتر استفاده کرد. عرضه محصول بامنشا تولید و برند مشخص نیز به مصرف‌کننده امکان می‌دهد با اطمینان بیشتری از منشا و کیفیت آن آگاه شود.

رقابت‌پذیری و شفافیت در بازار انرژی

مدیرعامل بورس انرژی ایران با بیان اینکه بازار حامل‌های انرژی با بازار اوراق بهادار تفاوت دارد، اظهار کرد: در این حوزه، هدف اصلی لزوما ایجاد بازار رقابتی به معنای متعارف آن نیست، بلکه باید بر رقابت‌پذیری تمرکز کنیم. حتی در بازارهای بالغ انرژی جهان نیز تعداد عرضه‌کنندگان و خریداران محدود است، زیرا ماهیت صنعت انرژی و به‌ویژه شبکه‌های توزیع، چنین ساختاری را ایجاد می‌کند. وی شفافیت در کشف قیمت حامل‌های انرژی را اولویت نخست بورس انرژی ایران دانست و افزود: افشای قیمت و حجم معاملات بیش از هر چیز به شکل‌گیری قیمت مرجع کمک می‌کند، البته شناسایی و معرفی بازیگران بازار نیز اهمیت دارد، اما الزامات افشای اطلاعات در این بازار با بورس اوراق بهادار یکسان نیست.

سازوکار معاملات عمده بنزین در بورس انرژی

نظیفی با اشاره به ضرورت استفاده از معامله‌گران عمده در بازار انرژی گفت: در بازارهای بالغ جهان، حتی با وجود رقابت و فعالیت معاملات الگوریتمی با سرعت بالا، معامله‌گران عمده همچنان حضور دارند. در حوزه برق نیز در بورس انرژی ایران، خرده‌فروشان به‌عنوان خریداران عمده وارد معاملات می‌شوند و پس از انجام معاملات در بازار، خریدوفروش با خریداران و فروشندگان کوچک‌تر را مدیریت و سازماندهی می‌کنند. مدیرعامل بورس انرژی ایران ادامه داد: پیشنهاد ما برای بازار بنزین نیز از همین جنس است. جایگاه‌داران می‌توانند به عنوان گروهی از خریداران عمده، در ساختار بازار حضور داشته باشند و خرید خود را از طریق تابلو معاملاتی انجام دهند. در طرف عرضه نیز شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، شرکت‌های وارد‌کننده و حتی پالایشگاه‌ها می‌توانند در چارچوب مقررات، محصولات خود را عرضه کنند. وی تصریح کرد: در این معماری، قیمت عمده در بازار شکل می‌گیرد و سپس از طریق خرده‌فروشان یا جایگاه‌داران به مصرف‌کننده نهایی منتقل می‌شود. بنابراین، پیشنهادی که در بورس انرژی ایران دنبال می‌کنیم، بر پایه یک معماری بازار است که تجربه اجرای آن را در حوزه‌های دیگر داریم و معتقدیم می‌تواند سیگنال دقیق‌تری به اقتصاد بنزین منتقل کند.

معرفی برترین سکوهای تامین مالی جمعی در ۷ ماه امسال

نتایج بررسی‌های اداره تحلیل‌های اقتصادی و ریسک سازمان بورس و اوراق بهادار از رشد ۱۹۸ درصدی عملکرد سکوهای تامین مالی جمعی در ۷ ماه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل حکایت دارد. بر اساس گزارش آماری این اداره در ۷ ماه امسال ۲۴.۲ همت برای ۹۰۵ طرح تامین مالی شده در حالی که در مدت مشابه سال قبل ۸.۱ همت برای ۳۳۶ طرح تامین مالی شده بود. در مهر امسال، از طریق سکوها ۵.۲ همت برای ۱۶۶ طرح تامین مالی شد. تامین مالی جمعی روشی است که در آن سرمایه مورد نیاز برای تامین مالی یک کسب‌وکار از پس‌اندازهای خُرد جمع‌آوری می‌شود. این مشارکت جمعی از طریق سکوهای دارای مجوز تامین مالی جمعی از فرابورس و سازمان بورس و اوراق بهادار انجام می‌گیرد. گزارش آماری اداره تحلیل‌های اقتصادی و ریسک سازمان بورس و اوراق بهادار از عملکرد سکوهای تامین مالی جمعی از ابتدای امسال تا پایان مهر ۱۴۰۵ گویای این است که سکوهای «زیما» با ۱۵۲،۲۲ برای ۸۶ طرح، «ایساتیس کراد» با ۲۰،۱۶۳ برای ۷۴ طرح و «کاریزما کراد» با ۱۳۶۱۷ میلیارد ریال برای ۴۰ طرح رتبه‌های اول تا سوم را از حیث ارزش تامین مالی داشته‌اند.

مصوبه جدید دولت برای اوره‌سازها

هیات وزیران در مصوبه‌ای جدید، سازوکار عرضه و توزیع کود اوره مورد نیاز بخش کشاورزی و نحوه پرداخت یارانه این محصول را تغییر داد. بر اساس این مصوبه، شرکت ملی صنایع پتروشیمی مکلف به ساماندهی عرضه سالانه ۲.۴ میلیون تن کود اوره شده و دولت نیز امکان تهاتر مطالبات قطعی و حسابرسی‌شده شرکت‌های پتروشیمی از طریق واگذاری دارایی‌های قابل فروش خود را خواهد داشت. این تصویب‌نامه به پیشنهاد وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت و نفت و همچنین سازمان برنامه و بودجه کشور به تصویب رسید و در تاریخ ۱۰ آبان‌ماه با شماره ۹۴۳۲۸ توسط معاون اول رییس جمهور ابلاغ شد. بر اساس مفاد این مصوبه، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران موظف است با همکاری انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی، نسبت به ساماندهی عرضه سالانه ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن کود اوره در کیسه‌های ۵۰ کیلوگرمی از طریق واحدهای تولیدکننده برای تامین نیاز بخش کشاورزی و بر اساس برنامه زمان‌بندی هماهنگ‌شده با وزارت جهاد کشاورزی اقدام کند. همچنین شرکت ملی صنایع پتروشیمی موظف شده است با هماهنگی شرکت‌های تولیدکننده کود اوره و نظارت بر عملکرد آنها، برنامه معاوضه (سوآپ) را با هدف کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل تهیه و اجرا کند. در بخش دیگری از این مصوبه، وزارت جهاد کشاورزی مکلف شده است با همکاری انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی، کود اوره را به شبکه توزیع با قیمت پایه بهابازار (بورس) که به‌صورت هفتگی در شرکت بورس کالای ایران اعلام می‌شود، عرضه کند. بر اسا